

(Dự thảo)

Hà Nội, ngày tháng 8 năm 2025

BÁO CÁO
Về các nội dung liên quan đến công tác quản lý nhà nước
về dân tộc, tôn giáo sau khi thực hiện mô hình
chính quyền địa phương hai cấp

Bộ Dân tộc và Tôn giáo (DTTG) báo cáo các nội dung liên quan đến công tác quản lý nhà về dân tộc, tôn giáo sau khi thực hiện mô hình chính quyền địa phương hai cấp như sau:

1. Tổng quan chung

Bộ DTTG đã ban hành Công văn số 1475/BDTTG-PC ngày 31/7/2025¹ về việc thực hiện pháp luật về phân cấp, phân quyền, phân định thẩm quyền gửi Bộ Nội vụ để tổng hợp báo cáo đánh giá bước đầu việc thực hiện pháp luật về phân cấp, phân quyền, phân định thẩm quyền đối với các nhiệm vụ, thẩm quyền đã được điều chỉnh tại Nghị định của Chính phủ, Thông tư của Bộ DTTG về lĩnh vực công tác dân tộc, tín ngưỡng, tôn giáo; cụ thể phân định thẩm quyền, nhiệm vụ như sau:

Bộ DTTG đã rà soát toàn bộ 115 thẩm quyền, nhiệm vụ của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, cấp Bộ, Bộ trưởng, chính quyền địa phương (UBND, Chủ tịch UBND cấp tỉnh, cấp huyện và cấp xã), tham mưu ban hành Nghị định số 124/2025/NĐ-CP ngày 11/6/2025 của Chính phủ quy định về phân quyền, phân cấp, phân định thẩm quyền của Chính quyền địa phương hai cấp trong lĩnh vực công tác dân tộc, tín ngưỡng, tôn giáo, trong đó: **(1)** Phân quyền, phân cấp, phân định 33 thẩm quyền, nhiệm vụ **(đạt 28,69%)**; **(2)** Cơ quan Trung ương thực hiện như quy định hiện hành đối với 37 thẩm quyền, nhiệm vụ **(đạt 32,2%)**; **(3)** Chính quyền địa phương thực hiện như quy định hiện hành đối với 45 nhiệm vụ, thẩm quyền **(đạt 39,11%)**.

2. Kết quả thực hiện của địa phương về các nội dung tại Công văn số 1470/BDTTG-VP của Bộ DTTG

¹ Theo Quyết định số 336/QĐ-TTG ngày 11/6/2025 của Bộ DTTG, Lãnh đạo **Vụ Pháp chế** là Tổ trưởng Tổ công tác để tiếp nhận, hướng dẫn giải đáp các khó khăn, vướng mắc phát sinh trong quá trình sắp xếp tổ chức, bộ máy, bảo đảm tổ chức bộ máy chính quyền địa phương hai cấp.

a) Thực hiện Nghị định số 124/2025/NĐ-CP và 06 Thông tư² của Bộ DTTG liên quan đến hoạt động của chính quyền địa phương hai cấp

(1) Theo nội dung Công văn số 1475/BDTTG-PC của Bộ DTTG, tổng hợp thông tin triển khai Nghị định số 124/2025/NĐ-CP ngày 11/6/2025 của Chính phủ quy định về phân quyền, phân cấp; phân định thẩm quyền của chính quyền địa phương hai cấp trong lĩnh vực công tác dân tộc, tín ngưỡng, tôn giáo (Nghị định số 124/2005/NĐ-CP) bước đầu đáp ứng yêu cầu để bộ máy chính quyền địa phương hai cấp hoạt động hiệu quả, bảo đảm thực hiện đúng quy định của cấp có thẩm quyền, Chính phủ, Ban Chỉ đạo Trung ương về hoàn thiện thể chế, pháp luật. Các vướng mắc, khó khăn khi thực hiện mô hình chính quyền địa phương hai cấp được giải đáp, hướng dẫn, tháo gỡ kịp thời thông qua các hình thức phối hợp chủ động, linh hoạt, sáng tạo, đồng bộ giữa Bộ và địa phương. Từ ngày 01/7/2025 đến nay, các nhiệm vụ phân cấp, phân quyền, phân định thẩm quyền cho địa phương về lĩnh vực công tác dân tộc, tín ngưỡng, tôn giáo đang thực hiện hiệu quả, chưa phát sinh khó khăn, bất cập dẫn đến gián đoạn việc thực hiện nhiệm vụ. Một số kiến nghị của địa phương về việc áp dụng pháp luật đã được Bộ DTTG phối hợp với các vụ, đơn vị thuộc của Bộ Tư pháp, các cơ quan, tổ chức liên quan hướng dẫn, giải đáp kịp thời.

(2) UBND các tỉnh đã chỉ đạo hợp nhất thành lập **Sở DTTG** như hợp nhất Sở DTTG Bình Định và Sở DTTG Gia Lai (cũ), hợp nhất Sở DTTG Đắk Nông, Bình Thuận và Lâm Đồng (cũ)... hoặc thành lập **Sở Nội vụ**³, Ban Dân tộc - Tôn giáo⁴... để phù hợp với việc sáp nhập đơn vị hành chính. Sau khi Nghị định số 124/2025/NĐ-CP và 06 Thông tư của Bộ DTTG liên quan đến hoạt động của chính quyền địa phương hai cấp được ban hành đã được các địa phương quán triệt, tuyên truyền nội dung của các văn bản trên đến toàn thể đảng viên, công chức và người lao động cơ quan, gắn với các nhiệm vụ chuyên môn được phân công; đồng thời gửi đến các sở, ban, ngành liên quan để nắm và triển khai thực hiện, chủ động phối hợp, chia sẻ dữ liệu, bảo đảm tính liên thông, đồng bộ. Một số địa phương như: Tuyên Quang... đã thực hiện đăng tải các Nghị định, Thông tư lên Trang thông tin điện tử của Sở DTTG.

b) Thành lập cơ quan công tác dân tộc và tôn giáo ở cấp tỉnh, cấp xã; sắp xếp cơ cấu tổ chức của cơ quan công tác dân tộc và tôn giáo cấp tỉnh, cấp xã

(1) Cấp tỉnh: UBND các tỉnh đã chỉ đạo thành lập các Sở DTTG, Sở Nội vụ

² Thông tư số 02/2025/TT-BDTTG, Thông tư số 03/2025/TT-BDTTG, Thông tư số 04/2025/TT-BDTTG, Thông tư số 05/2025/TT-BDTTG, Thông tư số 06/2025/TT-BDTTG và Thông tư số 07/2025/TT-BDTTG.

³ Hải Phòng, Ninh Bình...

⁴ Hà Tĩnh.

tùy để phù hợp với yêu cầu công tác của địa phương. Đây là các cơ quan chuyên môn thuộc UBND tỉnh, có chức năng tham mưu, giúp UBND tỉnh quản lý nhà nước về lĩnh vực dân tộc, tín ngưỡng, tôn giáo theo quy định pháp luật. Trong tổng số 34 tỉnh, thành phố có 28 tỉnh, thành phố thành lập Sở DTTG⁵ (trong số 6 tỉnh không thành lập Sở DTTG⁶ có Thành phố Huế mặc dù dân số dân tộc thiểu số (DTTS) của Thành phố Huế nhiều với tổng số 60.343 người⁷ **đủ tiêu chí nhưng không thành lập Sở DTTG**, 5/6 tỉnh không thành lập Sở DTTG do **không đủ tiêu chí để thành lập**). Sở DTTG chịu sự chỉ đạo, quản lý và điều hành của UBND tỉnh; đồng thời chịu sự chỉ đạo, kiểm tra, hướng dẫn về chuyên môn, nghiệp vụ của Bộ DTTG. Các Sở đã thực hiện sắp xếp tổ chức bộ máy, công tác cán bộ; cơ cấu tổ chức của Sở gồm: Lãnh đạo Sở (gồm Giám đốc và từ 02 - 04 Phó Giám đốc); các phòng chuyên môn, nghiệp vụ (Văn phòng Sở, Phòng Nghiệp vụ Dân tộc, Phòng Nghiệp vụ Tôn giáo, Phòng Tuyên truyền công tác DTTG...), mô hình **số lượng các Phòng tại các Sở DTTG có sự khác nhau** (từ 04 - 06 Phòng) một số đơn vị như Sở DTTG Lâm Đồng có đơn vị sự nghiệp công lập trực thuộc Sở (có con dấu và tư cách pháp nhân)⁸.

(2) Cấp xã: Sau khi thực hiện mô hình chính quyền địa phương hai cấp, UBND xã giao Phòng Văn hóa - Xã hội tham mưu, thực hiện công tác quản lý nhà nước về dân tộc và tín ngưỡng, tôn giáo trên địa bàn xã. **Công chức được phân công làm nhiệm vụ về dân tộc và tín ngưỡng, tôn giáo trên địa bàn xã kiêm nhiệm thực hiện nhiều mảng, nhiệm vụ như Y tế, Giáo dục...**

(3) Về triển khai mô hình đơn vị hành chính hai cấp: Trên cơ sở báo cáo của các địa phương, việc triển khai mô hình đơn vị hành chính hai cấp cơ bản thông suốt. Hầu hết các xã, phường, đặc khu đã ban hành quy chế làm việc của Đảng ủy, UBND cấp xã; cơ bản hoàn tất việc lập thủ tục bàn giao, tiếp nhận hồ sơ, tài liệu và đề nghị cấp con dấu theo quy định.

(4) Về bố trí trụ sở, trang thiết bị làm việc và nhà công vụ cho cán bộ, công chức: Việc bố trí trụ sở, trang thiết bị làm việc của cấp xã đã cơ bản hoàn thành. Các địa phương đang tập trung rà soát, triển khai phương án chuyển đổi công năng và mục đích sử dụng các các trụ sở dôi dư sau hợp nhất; đồng thời tiếp tục tổng

⁵ Toàn bộ 28 Sở DTTG có Giám đốc Sở.

⁶ Hưng Yên, Ninh Bình, Tây Ninh, Đồng Tháp, TP Huế, Hà Tĩnh.

⁷ Kết quả Điều tra, thu thập thông tin về thực trạng kinh tế - xã hội của 53 dân tộc thiểu số năm 2024.

⁸ 01 đơn vị sự nghiệp của Sở DTTG Lâm Đồng: "Thực hiện chính sách đầu tư phát triển sản xuất vùng đồng bào DTTS theo các chủ trương, chính sách của Tỉnh ủy, HĐND tỉnh và UBND tỉnh; tổ chức thực hiện các dịch vụ đầu tư ứng trước, thu mua, tiêu thụ nông sản; mua, bán các loại hàng hóa, vật tư phục vụ sản xuất và đời sống cho vùng đồng bào DTTS&MN trên địa bàn tỉnh".

hợp nhu cầu về nhà ở công vụ của cán bộ, công chức để xây dựng phương án bố trí, sắp xếp bảo đảm theo quy định.

(5) Số biên chế⁹: (i) Cơ quan công tác dân tộc và tôn giáo **cấp tỉnh** là **963** biên chế, có mặt **921**, chiếm **95,6%**; biên chế trung bình 01 Sở DTTG khoảng **33 người**, hiện có mặt là **32 người**, tương ứng **97%**; (ii) Biên chế làm công tác dân tộc và tôn giáo **cấp xã** là **3.160** biên chế, có mặt **2.889**, chiếm **91,4%** (*Chi tiết tại Phụ lục số 02- Thống kê số lượng, cơ cấu, đội ngũ lãnh đạo, công chức, viên chức, người lao động cơ quan công tác dân tộc và tôn giáo cấp tỉnh, cấp xã*).

c) Thực trạng trong thực hiện chức năng, nhiệm vụ công tác dân tộc, tôn giáo sau khi tổ chức lại chính quyền địa phương hai cấp: Sau khi thực hiện sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị, các sở, ban, ngành và UBND cấp xã đã cơ bản đi vào hoạt động nền nếp, đảm bảo nhiệm vụ chính trị theo yêu cầu, cơ bản hoạt động thông suốt, liên tục; bộ máy chính quyền địa phương hai cấp bước đầu vận hành ổn định, thông suốt. Chính quyền các xã mới thành lập nhanh chóng đi vào hoạt động sau khi sắp xếp tổ chức bộ máy. Tuy nhiên, bên cạnh đó còn một số địa phương có khó khăn vướng mắc nêu tại mục 3 dưới đây.

d) Tình hình dân tộc, tôn giáo trên địa bàn¹⁰

Tình hình sản xuất, đời sống vùng đồng bào DTTS&MN duy trì ổn định, các chính sách, chương trình, dự án, trong đó trọng tâm là Chương trình MTQG DTTS&MN, chính sách đặc thù đối với đồng bào DTTS, chính sách an sinh xã hội, đền ơn đáp nghĩa, Chương trình phát động hỗ trợ xóa nhà tạm, nhà dột nát được các địa phương đẩy nhanh triển khai thực hiện. Tình hình tín ngưỡng, tôn giáo trên địa bàn cả nước cơ bản ổn định; các hoạt động tín ngưỡng, tôn giáo diễn ra sôi động, tuân thủ pháp luật, thu hút đông đảo quần chúng tín đồ và Nhân dân tham dự. Mối quan hệ giữa chính quyền với các tổ chức tôn giáo tiếp tục được củng cố và tăng cường, tạo sự đồng thuận trong việc thực hiện chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước. Nhiều tổ chức tôn giáo đồng tình hưởng ứng việc sáp nhập các tỉnh, thành phố và vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp, kêu gọi chức sắc, chức việc, tín đồ cầu nguyện cho quốc thái dân an. Cấp ủy, chính quyền các cấp quan tâm, tạo điều kiện các tổ chức tôn giáo, tổ chức tôn giáo trực thuộc tổ chức các lễ trọng truyền thống của tôn giáo; thường xuyên nắm tình hình, tổ chức hội nghị tuyên truyền, phổ biến pháp luật; các chức sắc, chức việc, tín đồ các tôn giáo tin tưởng, chấp hành tốt chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng, Nhà

⁹ Số liệu của 29 địa phương đã gửi báo cáo.

¹⁰ Trong các địa phương gửi báo cáo, chưa thấy nội dung báo cáo về những mô hình, cách làm hiệu quả trong giữ gìn đoàn kết dân tộc, tôn giáo; việc biểu dương những gương điển hình tiên tiến có khả năng nhân rộng.

nước, tích cực tham gia các phong trào thi đua yêu nước, các cuộc vận động tại địa phương và các hoạt động an sinh xã hội, vì cuộc sống cộng đồng, chung tay xây dựng quê hương ngày càng phát triển.

Tuy vậy, tình hình an ninh trật tự, an toàn xã hội vùng đồng bào DTTS&MN, đồng bào tôn giáo có nơi còn tiềm ẩn yếu tố phức tạp, các thế lực thù địch vẫn tiếp tục lợi dụng vấn đề dân tộc, tôn giáo để thực hiện âm mưu “diễn biến hoà bình”, tuyên truyền đạo trái pháp luật; tại An Giang vẫn tiềm ẩn nhiều vấn đề phức tạp về tôn giáo, như: Việc mâu thuẫn, mất đoàn kết, tranh chấp trong nội bộ tôn giáo vẫn còn xảy ra, nhất là liên quan đến việc thực hiện hợp nhất các tổ chức tôn giáo trực thuộc; còn có hiện tượng tôn giáo mới xuất hiện trên địa bàn như: Pháp luân công, Thanh Hải Vô Thượng Sư...

Về những mô hình, cách làm hiệu quả trong giữ gìn đoàn kết dân tộc, tôn giáo; việc biểu dương những gương điển hình tiên tiến có khả năng nhân rộng như: **(1)** Cao Bằng: thực hiện tốt công tác đấu tranh phản bác các luận điệu sai trái, xử lý các vấn đề phát sinh trong vùng đồng bào dân tộc, tôn giáo, tỉnh đã thành lập Ban Chỉ đạo 35 chỉ đạo cấp ủy, chính quyền địa phương tiếp tục phát huy, thực hiện tốt vai trò, trách nhiệm của các cơ quan, đơn vị, địa phương trong việc bảo vệ nền tảng, tư tưởng của Đảng và đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, lợi dụng các vấn đề liên quan đến dân tộc, tôn giáo để chống phá Đảng và Nhà nước ta; **(2)** Vĩnh Long: Các mô hình như: **(i)** “3 cùng” (Cùng ăn, cùng ở, cùng làm) của cán bộ, chiến sĩ với đồng bào dân tộc Khmer tại xã Trà Côn; **(ii)** Câu lạc bộ “Người có uy tín - cầu nối chính quyền với nhân dân” tại xã Hòa Hiệp; Mô hình Ngày hội “Đại đoàn kết toàn dân tộc” gắn với biểu dương cá nhân tiêu biểu tại phường Long Châu; **(ii)** “Tôn giáo tham gia bảo vệ môi trường và ứng phó biến đổi khí hậu”; **(iii)** “Sur sãi Khmer đồng hành cùng chính quyền” tại huyện Cầu Kè, Tiểu Cần, Trà Cú thuộc tỉnh Trà Vinh (cũ); **(iv)** “5 không, 3 sạch, 4 ăn” trong vùng đồng bào Khmer do Hội Phụ nữ phát động tại xã Trà Cú; **(v)** “Tổ tuyên truyền lưu động bằng song ngữ Việt - Khmer” tại huyện Càng Long, Cầu Ngang thuộc tỉnh Trà Vinh (cũ); **(vi)** Tổ chức diễn đàn “Lắng nghe tiếng nói người có đạo” tại phường Bến Tre; “Ngày hội đại đoàn kết toàn dân tộc” gắn với hoạt động giao lưu tôn giáo - dân tộc...

đ) Tình hình, kết quả triển khai thực hiện các thủ tục hành chính (TTHC) trong lĩnh vực tín ngưỡng, tôn giáo tại địa phương

UBND tỉnh đã chỉ đạo triển khai thực hiện các TTHC trong lĩnh vực tín ngưỡng, tôn giáo theo hướng công khai, minh bạch, đúng quy định pháp luật, tạo điều kiện thuận lợi cho các tổ chức, cá nhân tôn giáo hoạt động hợp pháp, ổn định.

Chủ tịch UBND các tỉnh đã ban hành Quyết định công bố Danh mục TTHC ban hành mới; TTHC được sửa đổi, bổ sung; TTHC bị bãi bỏ thuộc phạm vi chức năng quản lý của Sở DTTG; phê duyệt quy trình nội bộ giải quyết các TTHC không liên thông, liên thông trong lĩnh vực tín ngưỡng, tôn giáo, công tác dân tộc thuộc phạm vi chức năng quản lý (trong đó có các TTHC cấp tỉnh và TTHC cấp xã).

Các địa phương đã chỉ đạo Sở DTTG thực hiện việc tuyên truyền, hướng dẫn cho các tổ chức, cá nhân tôn giáo tích cực tham gia các dịch vụ công trực tuyến do Sở cung cấp bằng nhiều hình thức cụ thể, như trên Cổng thông tin điện tử của cơ quan và của tỉnh. Công khai minh bạch quy trình giải quyết TTHC điện tử để tạo điều kiện cho các tổ chức, cá nhân tôn giáo tham gia giám sát các hoạt động cải cách TTHC, quá trình giải quyết công việc của đội ngũ công chức; hồ sơ trực tuyến hợp lệ thuộc thẩm quyền giải quyết của Sở được tiếp nhận, giải quyết đầy đủ, đúng quy trình, kịp thời và trả kết quả đảm bảo chất lượng, đúng thời gian quy định. Một số địa phương như: Gia Lai đã chỉ đạo Sở DTTG thực hiện công bố đã được công khai, niêm yết, tích hợp đầy đủ, kịp thời trên Cổng Dịch vụ công của tỉnh, Cổng dịch vụ công quốc gia, Trang thông tin điện tử của Sở theo đúng quy định... Cơ bản các hồ sơ đề nghị đăng ký hoạt động tín ngưỡng, sinh hoạt tôn giáo tập trung, đăng ký người đại diện, thay đổi địa điểm sinh hoạt... được giải quyết đúng thời hạn, bước đầu tạo sự hài lòng cho chức sắc, chức việc khi thực hiện các TTHC¹¹. Một số địa phương có cách làm sáng tạo và hiệu quả khi bố trí công chức, viên chức có kinh nghiệm, kiến thức sâu trong lĩnh vực công nghệ thông tin, khoa học công nghệ trực tiếp làm việc tại Trung tâm hành chính công¹².

e) Thực hiện Chương trình MTQG DTTS&MN sau thực hiện sắp xếp, tổ chức chính quyền địa phương hai cấp theo các nội dung tại Công văn số 1407/BDTTG-VPQGDTMN ngày 27/7/2025 của Bộ DTTG

Đến nay, cơ bản các địa phương đã ban hành văn bản về việc tiếp tục tập trung đẩy nhanh tiến độ triển khai thực hiện Chương trình MTQG DTTS&MN sau khi thực hiện sắp xếp, tổ chức chính quyền địa phương hai cấp; theo đó, các địa phương đã chỉ đạo, giao nhiệm vụ cụ thể cho các cơ quan, đơn vị tập trung triển khai thực hiện các nhiệm vụ của Chương trình giai đoạn I từ năm 2021 - 2025 và đề xuất nhu cầu đầu tư, hỗ trợ các dự án, tiểu dự án và nội dung chính sách của Chương trình MTQG DTTS&MN giai đoạn II từ năm 2026 - 2030 theo hướng dẫn của Bộ DTTG. Sở DTTG (cơ quan thường trực Chương trình) đã và đang rà soát

¹¹ Lào Cai, Điện Biên, Quảng Ngãi, Sơn La, Tây Ninh...

¹² Lâm Đồng.

hoặc đã ban hành văn bản đôn đốc đẩy nhanh tiến độ thực hiện Chương trình, phân đầu hoàn thành các mục tiêu, nhiệm vụ của Chương trình đề ra trong giai đoạn I.

3. Khó khăn, vướng mắc

a) Thực hiện Nghị định số 124/2025/NĐ-CP và 06 Thông tư của Bộ DTTG liên quan đến hoạt động của chính quyền địa phương hai cấp: Quá trình triển khai thực hiện Nghị định số 124/2025/NĐ-CP và 06 Thông tư của Bộ DTTG nêu trên, một số khó khăn vướng mắc chủ yếu liên quan đến Thông tư số 04/2025/TT-BD TTG ngày 24/6/2025 và Thông tư số 05/2025/TT-BD TTG ngày 24/6/2025 đối với Chương trình MTQG DTTS&MN; Thông tư số 06/2025/TT-BD TTG ngày 25/6/2025 quy định hệ thống chỉ tiêu thống kê công tác dân tộc, tín ngưỡng, tôn giáo (*Chi tiết tại Phụ lục số 03- Các khó khăn, vướng mắc liên quan đến thực hiện Nghị định số 124/2025/NĐ-CP và 06 Thông tư của Bộ DTTG*).

b) Thành lập cơ quan công tác dân tộc và tôn giáo ở cấp tỉnh, cấp xã; sắp xếp cơ cấu tổ chức của cơ quan công tác dân tộc và tôn giáo cấp tỉnh, cấp xã

(1) Biên chế của một số Sở DTTG còn thiếu so với tổng số biên chế được giao¹³. Quá trình sắp xếp tổ chức bộ máy, thực hiện mục tiêu tinh giản biên chế và cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức tạo ra sự xáo trộn nhất định đối với cán bộ, công chức ở cơ sở khi thay đổi môi trường làm việc, áp lực về tiến độ công việc. Hệ thống chính quyền cấp xã mới đi vào hoạt động (địa bàn xã, phường sáp nhập rộng, dân số đông) đang dần hoàn thiện các văn bản về tổ chức bộ máy, do đó khối lượng công việc rất nhiều.

(2) Đội ngũ cán bộ làm công tác dân tộc, tín ngưỡng, tôn giáo cấp xã hầu hết là kiêm nhiệm, mới tiếp cận công việc, chưa am hiểu nhiều về các chính sách dân tộc, tôn giáo và phải kiêm nhiệm đảm nhận nhiều lĩnh vực, chưa bố trí được cán bộ chuyên trách dẫn đến quá tải, lúng túng trong công tác tham mưu, chưa kịp thích ứng với khối lượng, tính chất công việc mới, đặc biệt là trong các lĩnh vực yêu cầu ứng dụng công nghệ¹⁴... đã phần nào ảnh hưởng đến chất lượng tham mưu, xây dựng báo cáo, thực hiện nhiệm vụ.

(3) Điều kiện làm việc của đội ngũ cán bộ làm công tác dân tộc, tôn giáo ở một số xã chưa bảo đảm, cơ sở vật chất chật hẹp đã cũ và xuống cấp nhất là các xã vùng sâu, vùng xa; trang thiết bị chưa đảm bảo tính bảo mật theo quy định (thiếu máy tính mật). Việc kết nối giữa Sở DTTG với chính quyền cơ sở, các tổ chức tôn giáo trực thuộc còn gặp nhiều khó khăn do địa bàn rộng, đi lại khó khăn, chế độ

¹³ Chi tiết tại Phụ lục số 02.

¹⁴ Tuyên Quang, Thanh Hóa, Lâm Đồng, Điện Biên.

báo cáo từ cơ sở chưa kịp thời... Quảng đường di chuyển từ nơi cư trú đến nơi công tác tương đối xa (như Gia Lai: Từ Pleiku đến Quy Nhơn hơn 160km; Đắk Lắk: công chức, người lao động làm công tác dân tộc, tôn giáo tỉnh Phú Yên (trước đây) sau khi sáp nhập cần di chuyển đến trung tâm hành chính mới tỉnh Đắk Lắk với khoảng cách gần 200 km, đường sá đi lại khó khăn...) phần nào ảnh hưởng đến hiệu quả làm việc.

(4) Sau khi thực hiện sáp nhập tỉnh và thực hiện chính quyền địa phương hai cấp địa bàn quản lý của cấp tỉnh và cấp xã tương đối rộng, một số cán bộ, công chức phụ trách, theo dõi lĩnh vực công tác dân tộc, tôn giáo được nghỉ hưu theo Nghị định số 178/2024/NĐ-CP hoặc chuyển công tác khác dẫn đến thiếu tính kế thừa.

(5) Cấp tỉnh, cấp xã chưa kịp thời bố trí đảm bảo tỷ lệ người DTTS làm công tác dân tộc theo chỉ đạo tại Quyết định số 402/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án phát triển đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức người DTTS trong thời kỳ mới¹⁵.

c) Thực hiện chức năng, nhiệm vụ công tác dân tộc, tôn giáo sau khi tổ chức lại chính quyền địa phương hai cấp

(1) Công tác dân tộc, tôn giáo trước đây thường do Phòng Dân tộc hoặc cán bộ chuyên trách đảm nhiệm, nhưng sau khi sáp nhập không còn bộ phận riêng; nhiều cán bộ dân tộc, tôn giáo sau sáp nhập phải kiêm nhiệm thêm công tác nội vụ, văn hóa - xã hội... nên làm giảm hiệu quả theo dõi, nắm bắt tình hình trong vùng đồng bào DTTS và tôn giáo; không còn bộ phận chuyên trách hoặc bị sáp nhập nên việc tham mưu cho cấp ủy, chính quyền về chính sách dân tộc, tôn giáo chưa kịp thời, chuyên sâu như trước.

(2) Đa số ở cấp xã thiếu cán bộ có chuyên môn sâu về lĩnh vực dân tộc, tôn giáo; cán bộ mới sau sáp nhập chưa nắm rõ đặc điểm văn hóa, tín ngưỡng của các DTTS, các tôn giáo trên địa bàn mới; các chính sách dân tộc (theo Chương trình MTQG DTTS&MN) gặp khó khăn trong triển khai do thay đổi địa giới, đơn vị hành chính; thiếu trang thiết bị, phương tiện phục vụ công tác tuyên truyền, phổ biến chính sách dân tộc, tôn giáo.

(3) Các địa phương còn lúng túng khi xử lý vụ việc liên quan đến tôn giáo, do không rõ thẩm quyền, không có quy trình phối hợp thống nhất; công tác cập nhật dữ liệu, quản lý danh sách, nhân khẩu và xác định thành phần dân tộc còn gặp

¹⁵ Quảng Ngãi.

một số lúng túng¹⁶. Việc phối hợp với các tổ chức chính trị - xã hội (Mặt trận Tổ quốc, Hội Phụ nữ, Đoàn Thanh niên...) trong tuyên truyền tại một số địa phương chưa phát huy hiệu quả¹⁷.

(4) Do thay đổi địa bàn hành chính, các văn bản quy phạm pháp luật phân công chức năng, nhiệm vụ, quy định sự phối hợp các cấp, các ngành trong giải quyết vấn đề tôn giáo chưa được ban hành kịp thời nên các địa phương còn xảy ra thiếu thống nhất hoặc chông chéo trong phối hợp giữa các lực lượng làm công tác dân tộc, tôn giáo¹⁷. Trong quản lý nhà nước về đất đai tôn giáo, việc thay đổi địa giới hành chính gây khó khăn trong việc xác định vị trí, diện tích đất tôn giáo (*do số thửa, tên địa danh thay đổi*); một số địa bàn sau khi sáp nhập có quy mô dân số lớn, diện tích rộng, khó khăn cho việc tiếp cận, nắm bắt tình hình, tổ chức các hoạt động tuyên truyền, vận động nhân dân, chức sắc, chức việc tôn giáo tham gia các phong trào thi đua yêu nước, các cuộc vận động do Mặt trận Tổ quốc Việt Nam chủ trì¹⁸.

(5) Kinh phí cho công tác dân tộc, tín ngưỡng, tôn giáo ở cả hai cấp hiện nay tuy đã được quan tâm tạo điều kiện nhưng cũng còn nhiều hạn chế bất cập; cơ sở dữ liệu về dân tộc, tín ngưỡng, tôn giáo hiện chưa được quan tâm đúng mức, chưa có sự đồng bộ trong cả nước gây khó khăn trong công tác tham mưu triển khai¹⁹.

d) Thực hiện các TTHC trong lĩnh vực tín ngưỡng, tôn giáo tại địa phương

Quá trình thực hiện một số địa phương còn vướng mắc liên quan đến một số TTHC như: **(1)** Ở cấp xã sau sắp xếp, cán bộ phụ trách công tác dân tộc, tôn giáo thường kiêm nhiệm công tác văn hóa - xã hội, dẫn đến hạn chế trong tiếp nhận, hướng dẫn tổ chức tôn giáo thực hiện đúng quy định; thiếu hệ thống cơ sở dữ liệu tập trung về tổ chức tôn giáo, cơ sở tín ngưỡng, người đại diện hợp pháp... khiến việc xác minh, đối chiếu thông tin mất thời gian, nhất là sau khi thay đổi địa giới hành chính²⁰; **(2)** Chưa được cập nhật đầy đủ trên Cổng Dịch vụ công quốc gia²¹; **(3)** Cơ sở vật chất, trang thiết bị, máy móc tại bộ phận Phục vụ hành chính công ở một số xã đã xuống cấp, cũ, thiếu không đáp ứng yêu cầu giải quyết công việc; nguồn kinh phí chưa được phân bổ để đáp ứng hoạt động của địa phương; nhận thức, kỹ năng của chức sắc, chức việc, nhà tu hành các tôn giáo về công nghệ thông tin còn hạn chế nên việc sử dụng phần mềm, nộp hồ sơ trực tuyến còn gặp

¹⁶ Khánh Hòa.

¹⁷ Hà Tĩnh.

¹⁸ Nghệ An, Thái Nguyên.

¹⁹ Ninh Bình.

²⁰ Gia Lai.

²¹ Cao Bằng.

hiều khó khăn²²; **(4)** Việc chuyển giao thẩm quyền giải quyết một số TTHC từ cấp tỉnh về cấp xã còn mới, khối lượng công việc rất lớn, trong khi đó năng lực của một bộ phận công chức cơ sở còn yếu về chuyên môn, nghiệp vụ nên chưa kịp thời bắt nhịp xử lý công việc²³; **(5)** Một số quy định tại Luật tín ngưỡng, tôn giáo năm 2016 và các nghị định hướng dẫn như Nghị định số 95/2023/NĐ-CP, Nghị định số 124/2025/NĐ-CP chưa được cụ thể hóa bằng quy trình TTHC rõ ràng, dẫn đến tình trạng khó triển khai ở cấp cơ sở chẳng hạn, việc đăng ký mở lớp bồi dưỡng tôn giáo hay đăng ký hoạt động tín ngưỡng bổ sung chưa có hướng dẫn cụ thể về hồ sơ, quy trình thực hiện²⁴; **(6)** Việc thống nhất phần mềm quản lý hồ sơ hành chính điện tử còn chậm do mỗi tỉnh cũ sử dụng nền tảng khác nhau, gây khó khăn trong việc kết nối dữ liệu; một số địa phương chưa bố trí cán bộ chuyên trách theo dõi lĩnh vực dân tộc, tôn giáo sau khi tổ chức lại cấp xã, làm ảnh hưởng đến việc tiếp nhận và hướng dẫn thủ tục cho người dân; một số chức sắc, tín đồ lớn tuổi hoặc ở vùng sâu, vùng DTTS gặp khó khăn trong việc tiếp cận dịch vụ công trực tuyến²⁵...

đ) Thực hiện Chương trình MTQG DTTS&MN sau thực hiện sắp xếp, tổ chức chính quyền địa phương hai cấp theo các nội dung tại Công văn số 1407/BDTTG-VPQGDTMN ngày 27/7/2025 của Bộ DTTG

Quá trình thực hiện, một số địa phương có khó khăn, vướng mắc tại một số tiêu dự án thuộc Chương trình như: **(1)** Vướng mắc tại Dự án 3, 5, 7, 8, 10²⁶...; **(2)** Sau khi sáp nhập, việc thực hiện Chương trình đối với các dự án, tiêu dự án, nội dung thành phần thuộc Chương trình nói riêng của 02 hoặc 03 tỉnh có những điểm chưa tương đồng về việc ban hành, triển khai thực hiện chính sách nên quá trình triển khai thực hiện gặp một số khó khăn, vướng mắc cần có thời gian rà soát, tích hợp để làm cơ sở triển khai thực hiện²⁷; **(3)** Sau khi thực hiện chính quyền hai cấp và sáp nhập tỉnh, việc rà soát, thống kê, tổng hợp số liệu chưa đạt kết quả như mong đợi; sự phối hợp giữa các cấp sở, ngành địa phương trong việc thực hiện Chương trình chưa đồng bộ, chưa thống nhất cao; còn đùn đẩy nhiệm vụ trong việc phân bổ các nguồn lực để thực hiện (do cơ chế chính sách hướng dẫn chưa rõ)²⁸; công chức chuyên môn phụ trách công tác dân tộc, tôn giáo cấp xã không có chuyên môn về lập dự toán kinh phí thực hiện các Chương trình MTQG DTTS&MN nên ảnh hưởng đến chất lượng, tiến độ trong công tác lập dự toán các nguồn vốn Chương trình MTQG...

²² TP Hải Phòng; Tuyên Quang (người dân vùng cao chưa quen với hình thức trực tuyến, thiếu tài liệu hướng dẫn).

²³ Lai Châu.

²⁴ Lạng Sơn.

²⁵ Vĩnh Long, Đồng Tháp.

²⁶ Gia Lai.

²⁷ Lâm Đồng.

²⁸ Quảng Ngãi.

Thực hiện chỉ đạo của Bộ DTTG tại Công văn số 1407/BDTTG-VPQGDTMN, các nội dung vướng mắc đã được các địa phương gửi văn bản, hoặc tiếp tục thông tin đến Bộ DTTG (bản mềm gửi qua hộp thư điện tử: chuongtrinhmtqg3@cema.gov.vn) và phản ánh đến đường dây nóng tại Văn phòng Quốc gia về dân tộc và miền núi (đơn vị chủ trì tham mưu) để được xem xét, kịp thời xử lý.

4. Đề xuất, kiến nghị

a) Các đề xuất, kiến nghị của địa phương gồm các nhóm vấn đề: **(i)** Các văn bản quy phạm pháp luật (liên quan đến thực hiện Nghị định số 124/2025/NĐ-CP và 06 Thông tư của Bộ DTTG); **(ii)** Sửa đổi, bổ sung chính sách, văn bản pháp luật liên quan đến công tác dân tộc, tôn giáo; **(iii)** Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng, sắp xếp nhân sự, hỗ trợ kinh phí; **(iv)** Giải quyết thủ tục TTHC; **(v)** Chương trình MTQG DTTS&MN.

(Gửi kèm Phụ lục 04 Các đề xuất, kiến nghị của các địa phương).

b) Thực hiện Kết luận số 179-KL/TW ngày 25/7/2025 của Bộ Chính trị, Ban Bí thư về tiếp tục triển khai các nhiệm vụ hoàn thiện tổ chức bộ máy và hoạt động của mô hình chính quyền địa phương hai cấp, Công văn số 311-CV/ĐU ngày 28/7/2025 của Đảng ủy Chính phủ về việc triển khai Kết luận số 179-KL/TW; chỉ đạo các địa phương; các đơn vị thuộc, trực thuộc khẩn trương thực hiện các nội dung như sau:

- Địa phương:

(1) Tiếp tục quan tâm, chỉ đạo để các cơ quan, đơn vị quản lý nhà nước về công tác dân tộc, tín ngưỡng, tôn giáo tại địa phương thực hiện thành tốt nhiệm vụ được giao.

(2) Rà soát, triển khai đồng bộ pháp luật về TTHC, kiểm soát TTHC, cơ chế một cửa, một cửa liên thông, thực hiện TTHC trên môi trường điện tử thuộc lĩnh vực dân tộc, tôn giáo được thống nhất từ cấp tỉnh đến các xã, phường.

(3) Tiếp tục rà soát, kiện toàn tổ chức bộ máy làm công tác dân tộc, tôn giáo từ cấp tỉnh đến cấp xã, phường, đặc khu.

(4) Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin và chuyển đổi số, xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu về dân tộc, tôn giáo toàn diện, cập nhật, phục vụ công tác tác thống kê, quản lý và theo dõi tình hình hoạt động dân tộc, tôn giáo trên địa bàn một cách khoa học, kịp thời.

(5) Phát huy vai trò của người có uy tín, các chức sắc, chức việc tôn giáo; tăng cường đối thoại, lắng nghe và tôn trọng ý kiến từ cơ sở.

- Bộ DTTG: Nhiệm vụ trong năm 2025 và năm tiếp theo:

(1) Tiếp tục tăng cường rà soát, quyết liệt hoàn thiện hệ thống văn bản quy định, hướng dẫn triển khai thực hiện bộ máy theo mô hình đơn vị hành chính hai cấp, tạo cơ sở chính trị, pháp lý đầy đủ, bảo đảm thuận lợi để các địa phương triển khai tổ chức thực hiện. Tiếp tục rà soát, ban hành theo thẩm quyền và trình các cấp thẩm quyền ban hành các văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến phân cấp, phân quyền; công bố, công khai đầy đủ TTHC, bảo đảm hoàn thành trong năm 2025, cơ bản tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc và điểm nghẽn pháp luật theo đúng chỉ đạo của Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ.

(2) Tiếp tục tăng cường việc hướng dẫn, đồng hành, hỗ trợ địa phương trong triển khai thực hiện các nhiệm vụ được phân cấp, phân quyền để chủ động giải quyết các TTHC, tổ chức bộ máy; tổ chức các đoàn công tác, đưa các đồng chí cấp vụ về địa phương để tập huấn, hướng dẫn triển khai công tác dân tộc, tôn giáo; hướng dẫn áp dụng thống nhất trong trường hợp quy định pháp luật chưa rõ ràng, cụ thể để địa phương thực hiện bảo đảm không để chậm trễ, ách tắc công việc.

(3) Tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động đồng bào các dân tộc, các chức sắc, chức việc, tín đồ trong việc thực hiện các quy định của pháp luật sau khi sắp xếp tổ chức bộ máy, vận hành mô hình đơn vị hành chính hai cấp; kiên quyết xử lý nghiêm các tổ chức, cá nhân lợi dụng vấn đề dân tộc, tôn giáo gây mất ổn định an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội.

Trên đây là báo cáo các nội dung liên quan đến công tác quản lý nhà nước về dân tộc, tôn giáo sau khi thực hiện mô hình chính quyền địa phương hai cấp của Bộ Dân tộc và Tôn giáo./.